Management Υγείας

Δημοσιεύθηκε από admin - 13/05/2011 07:11

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Τα τελευταία χρόνια ένας νέος όρος έχει εισέλθει δυναμικά στο λεξιλόγιο των επαγγελματιών της υγείας και αυτός δεν είναι άλλος από τον όρο «Management Υγείας». Μάλιστα, πέρα από τις καθαρά επιστημονικές ειδικότητες που έχουν προστεθεί στην υγεία, η ειδικότητα του οικονομολόγου υγείας, ή του manager υγείας έχει γίνει της «μόδας».
Η εξέλιξη είναι φυσιολογική, αφού πλέον η διαχείριση των προβλημάτων των σύγχρονων νοσοκομειακών μονάδων, των ασφαλιστικών ταμείων, αλλά και της υγείας συνολικά είναι ένα άκρως πολύπλοκο ζήτημα στο οποίο εμπλέκονται πολύ περισσότεροι παράγοντες και παράμετροι σε σχέση με το παρελθόν. Ορισμένοι από αυτούς τους παράγοντες που επηρέασαν δραματικά τον τρόπο διαχείρισης των προβλημάτων υγείας είναι:
1. Οι επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις που άλλαξαν τον τρόπο άσκησης της ιατρικής.
2. Οι δημογραφικές εξελίξεις, που σχετίζονται τόσο με την αύξηση, όσο και με την γήρανση του πληθυσμού
3. Η δημιουργία της αγοράς υγείας και η οικονομική διάσταση των προβλημάτων υγείας που οξύνθηκε τα τελευταία χρόνια με την εκτίναξη των δημοσιών δαπανών για την υγεία.
4. Η νοσηρότητα
Μερικά χρόνια πριν, όχι περισσότερα ίσως από 40, η υγεία ήταν, ακόμα, θέμα κυρίως προσωπικό ανάμεσα στον πάσχοντα άνθρωπο και τον θεράποντα γιατρό. Ήταν δηλαδή ακόμα κυρίαρχες οι απόψεις του Ιπποκράτη, σύμφωνα με τις οποίες η νοσολογία στηρίζεται στην τριμερή διασύνδεση: ο άρρωστος, η αρρώστια και ο γιατρός. Ο άρρωστος αποτελεί ενιαία σώματο-ψυχική ενότητα, η οποία πρέπει να ερευνάται στο σύνολο της (ολιστική ιατρική), κατά τον Ιπποκράτη. Όμως η ταχεία επιστημονική εξέλιξη απομάκρυνε την ιατρική από την θέση αυτή. Η ιατρική, όπως πολύ σωστά παρατηρούσε ο καθηγητής καρδιολογίας κ. Ευτύχιος Βορίδης, έχει γίνει πολύ μηχανική. Σήμερα, για παράδειγμα, η διάγνωση στηρίζεται κύρια στις μηχανικές διαγνωστικές μεθόδους (αξονικές, μαγνητικές τομογραφίες, υπερηχογραφήματα, αιματολογικές εξετάσεις κλπ), οι οποίες καταλήγουν σε ένα όγκο ντοκουμέντων που αφορούν τον άρρωστο, χωρίς να έχουν βελτιώσει την δυνατότητα του γιατρού να πλησιάσει αυτόν τον άρρωστο. Η νέα κατάσταση που δημιουργήθηκε, σε συνδυασμό με την αυξημένη ζήτηση προϊόντων και υπηρεσιών υγείας οδήγησε και σε ανακατατάξεις, όσο αφορά τις δομές, τον τρόπο και την οργάνωση παροχής υπηρεσιών υγείας. Δεν χρειάζεται να έχει κάποιος ιδιαίτερες γνώσεις για να κατανοήσει ότι τα σύγχρονα ιδρύματα παροχής υπηρεσιών υγείας, όπως είναι τα νοσοκομεία για παράδειγμα, αποτελούν, ίσως, τις πλέον πολύπλοκες δομές σε όρους οργάνωσης και διοίκησης.
Μια άλλη σημαντική παράμετρος που επηρέασε δραματικά την λειτουργία της υγείας και φυσικά την άσκηση των καθηκόντων των επαγγελματιών του χώρου αυτού, είναι η δημιουργία της «αγοράς υγείας». Μια αγορά που γνώρισε τεράστια ανάπτυξη τα προηγούμενα χρόνια, ανάπτυξη που στηρίχτηκε στην όλο και μεγαλύτερη ζήτηση, προϊόντων και υπηρεσιών υγείας. Μια ζήτηση που στηρίζονταν, με την σειρά της, στις μεταβολές που έλαβαν χώρα στις σκέψεις των ανθρώπων για την υγεία, την αυξημένη νοσηρότητα, αλλά και την παρέμβαση των κρατών με την δημιουργία δημόσιων συστημάτων που είχαν σαν στόχο την προάσπιση της υγείας.
Σήμερα η υγεία αποτελεί μια από τις σημαντικότερες αγορές και ταυτόχρονα έναν από τους σπουδαιότερους τομείς της οικονομίας μιας χώρας. Σε όλα τα σύγχρονα κράτη οι δαπάνες υγείας αποτελούν μια από τις κυριότερες συνιστώσες των προϋπολογισμών τους, που επηρεάζουν, αλλού θετικά και αλλού αρνητικά, το ισοζύγιο τους, ενώ ταυτόχρονα ο τομέας της υγείας συμμετέχει στην διαμόρφωση του ΑΕΠ των «προηγμένων» χωρών. Η οικονομική διάσταση στα θέματα διαχείρισης των προβλημάτων υγείας, την εποχή της γενικευμένης οικονομικής κρίσης, έχει αποκτήσει τεράστια βαρύτητα όσο αφορά την κοινωνική συνοχή και την παραγωγική διαδικασία.

Κάτω λοιπόν από αυτό το πρίσμα, είναι πολύ φυσιολογική η ανάπτυξη toumanagement στον χώρο της υγείας. Εδώ όμως τα πράγματα δεν είναι τόσο ξεκάθαρα, αφού το management ασκείται στον κόσμο των επιχειρήσεων με δύο βασικούς στόχους:
• Την καλύτερη δυνατή χρήση των διαθέσιμων πόρων (ανθρώπινων καιυλικών) προκειμένου…
• Να επιτευχθεί από τις επιχειρήσεις το μέγιστο δυνατόν κέρδος Για το πρώτο σκέλος δεν νομίζω ότι κάποιος μπορεί να έχει αντίρρηση, αφού αυτή η διαχειριστική πλευρά του management αποτελεί αναγκαιότητα για κάθε μορφής οργάνωση, κοινωνική ή φυσική.
Το δεύτερο όμως σκέλος αυτής της θεώρησης δεν είναι τόσο απλό, αφού ο στόχος της μεγιστοποίησης του κέρδους θα μπορούσε να θεωρηθεί θεμιτός (τουλάχιστον από την συντριπτική πλειοψηφία του κόσμου πού αποδέχεται τον υπάρχοντα τρόπο λειτουργίας της κοινωνίας και της οικονομίας), για τις επιχειρήσεις καταναλωτικών αγαθών, αλλά εμπεριέχει πολλές, και ορισμένες φορές δραματικές, αντιφάσεις όταν εφαρμόζεται σε χώρους όπως η υγεία και η παιδεία.
Πριν όμως προχωρήσω στην παράθεση στοιχείων, δεδομένων, αλλά και απόψεων για το συγκεκριμένο θέμα, θεωρώ απαραίτητο να διευκρινίσουμε τους όρους υγεία και management (διαχείριση-διοίκηση). Σε μια εποχή που οι λέξεις και οι έννοιες συνδυάζονται, όχι για να δημιουργήσουν μια άλλη έννοια που να εξηγεί μια σύνθετη πραγματικότητα, αλλά για να μπερδεύουν την ήδη υπάρχουσα πολύπλοκη πραγματικότητα και να αφήνουν πεδίο ελεύθερο σε όσους κερδοσκοπούν με την «θολούρα», θεωρώ απαραίτητο να ξεκαθαρίσουμε ορισμένες έννοιες πριν προχωρήσουμε στην διαδικασία παράθεσης απόψεων. Θεωρώ, με λίγα λόγια απαραίτητο να μιλάμε την ίδια γλώσσα, προκειμένου να οδηγηθούμε σε μια εποικοδομητική και όχι μηδενιστική σύγκριση απόψεων και θεωριών που υπάρχουν σχετικά με το ζήτημα αυτό.
Στο επόμενο οι Ορισμοί της Υγείας και του Management

Με εκτίμηση,
Φαρμακοποιός
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ

==========